

**Міністерство освіти та науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії
University of Applied Sciences Wurzburg-Schweinfur
(Університет прикладних наук Вюрцбург-Швайнфурт)**

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

**Матеріали II Міжнародної науково-практичної
Інтернет-конференції**

(м. Луцьк, 19–20 квітня 2018 р.)

**Луцьк
2018**

УДК 911.3:30/33(477.82)(082)
ББК 65.049(4УКР-4ВОЛ)я43
С 90

Рекомендовано до друку вченою радою географічного факультету
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 10 від 3.04.2018 р.)

Рецензенти: **Руденко В. П.** – доктор географічних наук, професор, декан географічного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича;
Шубалий О. М. – доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри економіки Луцького національного технічного університету.

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів : матеріали II Міжнар. наук.-
С 90 **практ. Інтернет-конференції (м. Луцьк, 19–20 квітня 2018 р.) / за ред.**
Ю. М. Барського, С. О. Пугача. – Луцьк : Волиньполіграф, 2018. – 246 с.

У збірнику висвітлюються проблеми сучасної географічної та економічної науки, які були розглянуті на II Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції. Розкриваються питання історії, теорії та методології суспільно-географічних досліджень, регіональних економічних студій, методики викладання географії та краєзнавчої роботи, а також проблеми суспільно-географічних, природно-географічних, рекреаційно-туристських, геодезичних та фотограмметричних досліджень Волині та прилеглих територій.

Для широкого кола фахівців, які працюють у сфері географії, економіки, державного управління, освіти, рекреації та туризму, краєзнавства. Видання також буде корисним для вчителів, аспірантів та студентів, а також усіх, хто цікавиться проблемами регіональних досліджень.

УДК 911.3:30/33(477.82)(082)
ББК 65.049(4УКР-4ВОЛ)я43

© Східноєвропейський національний
університет імені Лесі Українки, 2018
© Колектив авторів, 2018

ISBN 978-617-7129-65-2

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	7
Гукалова І. Інноваційний чинник у трансформації міського простору	7
Бернадська Г., Мамотюк М., Слащук А. Поняття про основні типи населених міських місць	10
Бернадська Г., Яблонська І., Слащук А. Транспортне положення як вид економіко-географічного положення	12
Маковецька Л., Демих Ю. Організаційно-економічні основи розвитку адміністративного району (теоретичний аспект).....	15
Саган Я., Сосницька Я. До питання класифікації кластерних структур	17
Ткачук Т., Лук'янюк Ф., Колос О. Методика дослідження особливостей організації органів влади та місцевого самоврядування	19
ГАЛУЗЕВІ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ВОЛИНИ ТА ПРИЛЕГЛИХ ТЕРИТОРІЙ	22
Лажнік В. Політико-географічні аспекти адміністративно-територіальної реформи в Естонській Республіці	22
Голуб Г., Федчик А. Причини міграцій населення України	25
Голуб Г., Цуркан Я. Напрями підвищення ефективності територіальної організації місцевого самоврядування та шляхи формування самодостатніх територіальних громад у Волинській області	27
Демчук О., Сосницька Я. Виробництво продукції рослинництва фермерськими господарствами Волинської області: суспільно-географічні аспекти	29
Дідух О. Розвиток інформаційного простору Волинської області	31
Дмитрук Д., Сосницька Я. Сучасний стан рослинництва у Львівській області....	33
Житко Ю., Сидорович А. Пространственно-временные тенденции естественного движения населения Брестской области	35
Зінькевич М., Поручинська І. Сучасна демографічна ситуація Рівненської області	37
Ковалевич Л. Роль етнічного чинника у сепаратистських процесах України	39
Кошулинська Т. Міграційний рух населення Закарпатської області	41
Краснопольська Н., Лук'янюк Т. Роль соціально-економічних чинників у територіальному розміщенні господарського комплексу Рівненської області	44
Лихач Д. Проблеми розвитку ріпаківництва у Волинській області	47
Ляшук В., Маковецька Л. Тенденції розвитку поштового та телеграфного зв'язку у Волинській області	49
Малаховський Р., Іванов В., Сливка А. Current demographic trends of Ukraine ..	51
Мельник І. Соціально-економічний розвиток Волинської області	53
Мельник О., Потапова А. Соціально-економічні аспекти міграцій населення Волинської області	55
Мельничук М. Сучасні проблеми й перспективи розвитку плодоовочівництва в Україні	58
Митчик Ю., Пугач С. Особливості поширення соціальної інтернет мережі ВКонтакті на території Волинської області	60
Олещук В., Сосницька Я. Вплив соціально-демографічних чинників на рівень злочинності в Україні	63
Павловська Т., Поручинська І., Поручинський В. Сучасна демографічна ситуація у Волинській області	65
Погребський Т., Трачук Ю. Особливості захворюваності на сифіліс населення Волинської області	67

Поліщук О. Соціальні наслідки старіння населення в Україні	70
Поручинська І., Бікулова О. Особливості відтворення населення у Волинській області і його вплив на формування пропозиції робочої сили	72
Поручинський В., Вілюра Т. Сільськогосподарське підприємство, як елемент територіальної структури агропромислового комплексу	74
Поручинський В., Ковальчук В. Характеристика Привільненської об'єднаної територіальної громади Дубенського району	76
Потапова А., Самчук Д. Чинники регіональної конкурентноспроможності	78
Притула І. Перспективи видобутку сланцевого газу в Україні	81
Пугач С., Хвещук М. Система розселення, як головна передумова формування мережі комунікацій Старовижівського району Волинської області	83
Пятак Д., Пугач С. Соціальне фінансове забезпечення внутрішньо переміщених осіб у Волинській області	86
Сліпчук А. Еволюція поняття «трудовий потенціал» у сучасній науковій літературі	88
Червінська О., Слащук А. Освіта: роль і значення в суспільному розвитку	90
Яроменко О., Осіпчук І. Геопросторова організація музейної мережі Рівненської області	92
ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИРОДНИХ УМОВ ТА РЕСУРСІВ ВОЛИНИ ТА ПРИЛЕГЛИХ ТЕРИТОРІЙ	96
Ільїн Л. Регіональні особливості поширення озер та штучних водойм України ...	96
Сивий М. Ресурси прісних підземних вод Тернопільщини	98
Вакульчук Г., Вакулюк Л. Проблема озеленення міста Луцьк та шляхи її вирішення	102
Голуб Г., Чевжик О. Виробка енергії з біомаси	104
Міщенко О., Крам Н. Антропогенна перетвореність ландшафтів Горохівського району Волинської області	106
Нетробчук І., Трофимук Т. Маршрутні мікрокліматичні спостереження у місті Луцьку під час проходження польової практики	108
Пасічник М. Оксид кальцію у донних відкладах озер Волинської області	111
Петрик Н., Забокрицька М. Екологічна оцінка якості річкових вод басейну Західного Бугу на території Волинської області	112
Питуляк М., Питуляк М. Оцінка антропогенної перетвореності ландшафтних комплексів Тернопільського Придністер'я	114
Поручинська І., Матвійчук О. Природні умови та ресурси Ярмолинецького району Хмельницької області	117
Potapova A., Slabetska Y. The influence of natural resource potential on the formation of industrial potential of the region	119
Рудик О., Білецький Ю., Павловська Т., Федчик А. Сучасна структура землекористування у Волинській області	121
Стельмащук В., Вакулюк Л. Земельні ресурси Волинської області та їх екологічний стан	123
Федонюк В., Мерленко І., Федонюк М. Рекультивация порушених земель: порівняльний аналіз окремих видів	126
РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТСЬКІ РЕСУРСИ ВОЛИНИ ТА ПРИЛЕГЛИХ ТЕРИТОРІЙ	129
Ільїна О., Ткачук Т. Туристичний бренд міст і регіонів України як чинник їх конкурентноспроможності	129
Бернадська Г. Роль белігеративних ландшафтів у формуванні туристично-рекреаційного комплексу Рівненської області	133

Єрко І. Динаміка туристичних потоків міста Луцька	135
Єрко І., Курочка О. Аналіз туристичної привабливості України	138
Карпюк З., Качаровський Р., Антипюк О. Перспективи лікувально-курортної рекреації на Волині	140
Міщенко О., Смедюк В. Передумови формування санаторної мережі у Ківерцівському районі Волинської області	145
РЕГІОНАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ СТУДІЇ	148
Забарна Е. Формування регіональних студій в контексті децентралізації влади в Україні	148
Аверіхіна Т., Аверіхін М. Інвестиції в логістичний потенціал регіонів України як фактор економічного зростання	150
Волкова Н. Відтворюючий виробничий процес в системі «суспільство-природа»: методологічний аспект	152
Волошинська О.-І. Виробничий потенціал Київської області	154
Голуб Г., Снопік В. Укроборонпром та його досягнення	156
Єрко І., Янюк І. Діяльність колективних засобів розміщення Одеської області ...	158
Івашин О. Зовнішньоекономічна діяльність Рівненської області	162
Камець Ю. Зовнішньоекономічна діяльність Волинської області	165
Камець Ю. Характеристика інвестиційного потенціалу Херсонської області	167
Козакова О., Уразманова Р. Креативність як рушійна сила регіонального розвитку	169
Краснопольська Н., Папаєвич Н. Теоретичні передумови управління людським потенціалом регіону	171
Краснопольська Н., Філюк Б. Сучасний стан та особливості формування трудових ресурсів ДП «Городоцьке лісове господарство»	174
Крикота О., Маковецька Л. Транспортно-логістичні показники залізничного транспорту Волинської області: оптимізація розвитку	178
Кух К., Сосницька Я. Теоретичні основи дослідження поняття «продовольча безпека»	181
Лихач Д. Трудовий потенціал Запорізької області	183
Логвинова М. Агрокластери як інноваційні форми розвитку аграрної сфери (на прикладі Харківської області)	185
Мельник М. Динаміка та сучасний стан вирощування сої у Волинській області ..	188
Мельник М. Ідентифікація депресивних територій Харківської області та механізми їх розвитку	190
Мельничук М. Особливості функціонування ринку праці Сумської області	193
М'якота Ю., Поручинська І. Місце залізничного транспорту в єдиній транспортній системі України	195
Петровець А., Пугач С. Житлово-комунальне господарство Рівненської області	197
Поручинський В., Коваль С. Соціально-економічні чинники розселення населення у Волинській області	199
Поручинський В., Міщук І. Сучасна зовнішньоекономічна діяльність міста Луцька	201
Припула І. Економічний розвиток районів північної частини Рівненської області..	203
Рассадинова С. Регіональна інноваційно-інвестиційна політика в сфері природокористування в приморських регіонах України	204
Тандрик І. Сучасний стан та перспективи розвитку швейної промисловості України	206
Чак І., Пугач С. Вплив рекреаційної сфери на життєдіяльність населення Шацького району	208

Чередниченко В. Прогнозування та планування розвитку регіонів	210
Швець А. Аналіз експортного продукту і географії експорту у Волинській області	213
Шевчик А., Барський Ю. Перспективи розвитку регіональної біоенергетики (на матеріалах Волинської області)	215
Шульган Ж. Потенціал підприємств аграрного сектору Миколаївської області ...	217
Юрковська Ю. Сучасні тенденції відновлювальних джерел енергії у структурі енергетичного балансу Європи	219
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИРОДНИХ І СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ	222
Задорожнюк Н. Використання інформаційних технологій в дослідженні регіону	222
СУЧАСНІ ГЕОДЕЗИЧНІ ТА ФОТОГРАММЕТРИЧНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕРИТОРІЙ	224
Bätz С., Uhl А., Brunn А. Satellite based Change Detection of the Volyn Region ...	224
Бернацький А., Шостак А. Модель геоінформаційного сервісу моніторингу транспорту	227
Волошин М., Волошин В. Теоретичні аспекти дешифрування лісів за даними дистанційного зондування	229
Волошин В., Жулінський В. Застосування сучасних геодезичних технологій в інженерних вишукуваннях для встановлення меж земельної ділянки	232
Волошин В., Федорчук В. Теоретичні питання територіального, внутрішньогосподарського та зокремленого землеустрою	234
Нестерук О., Шостак А. Порівняння функціональних можливостей сучасних ГІС	237
Терещук Б., Мельник О. Перспективи, проблеми та переваги застосування растрових моделей в геоінформаційних системах	240
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ГЕОГРАФІЇ ТА КРАЄЗНАВЧА РОБОТА	243
Бенедюк В., Денисюк В. Творча діяльність школярів у процесі організації позакласної роботи з географії	243
Бенедюк В., Цюприк В. Методичні особливості формування комунікативної компетентності учнів	244

Висновки. То ж на основі цього можна сказати, що не дивлячись на політичну ситуацію в країні, повільний розвиток туристичної інфраструктури, унікальність кліматичних та культурних ресурсів приваблює більше іноземних туристів, а внутрішні резиденти почали все більше досліджувати і відкривати для себе нові туристичні місця в межах України.

Список використаних джерел: 1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Держстат України, 1998-2018 – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 15.03.2018). 2. Олійник Я. Б. Суспільно-географічне дослідження туристичної інфраструктури Волинської області : монографія / Я. Б. Олійник, І. В. Єрко. – Луцьк : ПрАТ «Волинська обласна друкарня», 2014. – 164 с. 3. *The Travel & Tourism Competitiveness Report 2017. World economic forum (Geneva, 2017).* Женева, 2017. – 387 с. 4. *UNWTO Tourism Highlights. 2017 Edition // Madrid.* – 2018. – 16 с.

УДК 911.2:614.215(477.82)

Карпюк Зоя – кандидат географічних наук, старший викладач кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
Качаровський Роман – інженер II категорії навчальної лабораторії краєзнавчих атласів кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
Антипюк Олена – інженер II категорії навчальної лабораторії краєзнавчих атласів кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Перспективи лікувально-курортної рекреації на Волині

Розглянуто особливості розміщення санаторно-курортних закладів області, проаналізовано їх спеціалізацію та місткість, перспективи розвитку для задоволення специфічних рекреаційних потреб мешканців області та інших потенційних споживачів рекреаційних послуг в сучасних децентралізаційних умовах.

Ключові слова: санаторно-курортний заклад, санаторій, пансіонат, санаторій-профілакторій, природно-ресурсний потенціал, Волинська область.

Karpiuk Z., Kacharovskiy R., Antypuk O. Prospects For Health and Resort Recreation in Volyn. Features of the sanatorium-resort establishments of the oblast are considered, their specialization and capacity, development prospects for satisfaction of specific recreational needs of the inhabitants of the oblast and other potential consumers of recreational services in modern decentralized conditions are analyzed.

Key words: sanatorium-resorts, sanatorium, boarding house, sanatorium-preventorium, natural resource potential, Volyn oblast.

Рекреаційна діяльність багатоаспектна. За головним мотивом рекреації виділяються лікувально-курортна, оздоровчо-спортивна, пізнавальна й розважальна її види. Лікувально-курортна (найрегламентованіша за своєю сутністю) рекреаційна діяльність базується на використанні природних ресурсів. Інші види можуть суттєво її

доповнити, створюючи додатковий лікувальний ефект. За комплексом природних умов і ресурсів Волинська область має всі можливості для розвитку різних видів активного відпочинку, лікування і оздоровлення. Природно-ресурсний потенціал складають сприятливі кліматичні особливості, хвойні й мішані лісові масиви, річки та озера, джерела мінеральних вод, цілющі торфові грязі, блакитна й біла глини. Для ефективного відновлення, крім лікувальних ресурсів, необхідна матеріальна база, тобто наявність відповідних лікувально-профілактичних закладів і спеціального обладнання, розвинена інфраструктура. Матеріальна база рекреації в Україні – це санаторії і пансіонати з лікуванням (у т. ч. дитячі), санаторії-профілакторії, курортні поліклініки, бальнеологічні лікарні та грязелікарні, будинки й пансіонати відпочинку, бази і табори відпочинку, дитячі оздоровчі табори, туристичні бази, кемпінги, готелі та інші заклади короткострокового проживання [4]. На Волині основою лікувально-курортного виду рекреації і туризму є санаторії, пансіонат, санаторії-профілакторії (рис. 1), які необхідно ефективно використовувати новоствореними громадами для лікування, реабілітації, оздоровлення мешканців області, регіону, країни та іноземних туристів і рекреантів, які відкривають для себе Україну та її можливості. Вартість таких послуг наразі удвічі нижча від закордонних відпочинково-оздоровчих закладів, а якість повинна задовольняти європейський рівень.

Рис. 1. Спеціалізовані рекреаційні заклади Волинської області

Волинський обласний санаторій «Лісова пісня» на березі оз. Пісочне у с. Гаївка Шацького району – один із найдавніших оздоровниць області, що функціонує з 1971 р.

Розрахований на одночасне оздоровлення 420 осіб, має міжнародне визнання, підтвержене відповідними сертифікатами. Спеціалізується на лікуванні серцево-судинної системи, органів дихання, шлунково-кишкового тракту, опорно-рухового апарату, центральної та периферійної нервової системи, шкіри. Працює три реабілітаційні відділення: кардіологічне – передбачене для тих, хто переніс інфаркт міокарда або операції на коронарних судинах і серці, хворих стенокардією, гіпертонічною хворобою; церебро-васкулярне – для тих хворих, які перенесли інсульт; та реабілітаційне відділення для пацієнтів із захворюваннями та пошкодженнями опорно-рухового апарату. У санаторії функціонує повноцінне «грязьове» відділення, де використовуються місцеві грязі, ефективні при захворюваннях хребта і суглобів та хронічному холециститі. Заклад оснащений сучасною діагностичною й лікувальною апаратурою: для озонотерапії (допомагає при захворюваннях серцево-судинної системи та цукровому діабеті); для активної і пасивної розробки суглобів, ударно-хвильової терапії, лімфодренажу, лазеро- та магнітотерапії (для лікування церебрального паралічу, різноманітних захворювань хребта, покращення крово- та лімфообігу, при артритах та артрозах, трофічних виразках). Є спелеокамера та кабінет підводного витяжіння хребта. Проводяться водні процедури: підводний душ-масаж, сірководневі ванни для хворих суглобів та при серцево-судинних захворюваннях; сухі вуглекислі ванни для покращення мозкового кровообігу та серця; фітованни для зміцнення імунітету і нервової системи; та спеціально розроблені – для хворих на псоріаз. Пацієнти із певними психологічними розладами, поганим сном, синдромом швидкої втоми та із серцевими захворюваннями лікуються апітерапією [7].

Медичними показаннями для лікування в санаторії матері і дитини «Пролісок» біля с. Грем'яче Ківерцівського району є захворювання опорно-рухового апарату, органів травлення, ендокринної, нервової, серцево-судинної систем. Загалом до послуг рекреантів (одночасно може відпочивати 200 пацієнтів) – понад 60 процедур, серед яких світлолікування, інформаційно-хвильова терапія, магнітотерапія, фітообгортання, суха вуглекисла ванна, грязетерапія, пресотерапія, «соляна шахта», фотонна камера, фінська сауна та ін. Для пиття й купання використовується мінеральна вода з власної свердловини. Лікувальне хлоридно-натрієве мінеральне джерело сертифіковане Одеським інститутом курортології. Нещодавно споруджений за сучасними технологіями водолікувальний комплекс. У двоповерховому корпусі є плавальний та термальний басейни, кабінети для різних видів душу, фітобар, на другому поверсі – кабінети лікувальної фізкультури, обладнані новітньою діагностично-лікувальною апаратурою: система тренажерів для реабілітаційних тренувань (безопераційне лікування спинних гриж та болей у спині) «David concept», для діагностики та лікування захворювань хребта, м'язової системи та суглобів, прилади для водного та сухого витяжіння, апарати для фізіотерапевтичних процедур. Активно застосовуються нетрадиційні методи лікування: гірудотерапія, фіто- та мануальна терапія, апітерапія.

Волинський обласний санаторій матері і дитини «Турія», розміщений у приміській зоні м. Ковеля, розрахований на одночасне оздоровлення 300 відпочиваючих. Природні ресурси оздоровниці: сприятливий мікроклімат, навколишні ліси, річка, мінеральні води двох свердловин із хлоридно-натрієво-йодобромним розсолем (мінералізація 124–127 мг/л). Створений для лікування дітей від чотирьох років та їх батьків, постраждалих від аварії на ЧАЕС. Майновий комплекс складається із трьох спальних, двох лікувальних корпусів, їдальні, які частково відремонтовані. Спеціалізація закладу: лікування захворювань органів травлення (хронічного гастриту, виразкової хвороби шлунка й дванадцятипечної кишки, дискінезії жовчовивідних шляхів); опорно-рухового апарату (остеохондрозу, порушення постави, сколіозу); дихальної системи (трахей, бронхів, бронхіальної

астми); серцево-судинної системи (гіпертонічної хвороби, ревматизму, захворювань периферійних судин). У лікуванні застосовувались місцеві мінеральні води, масаж, інгаляції, лікувальна фізкультура, фізіотерапія, теплові процедури, спелеотерапія, озокеритотерапія та грязелікування [2]. Нині майновий комплекс закладу переданий Волинському обласному ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою імені Героїв Небесної Сотні. У перспективі планується створити навчально-тренувальний комплекс для підготовки спортсменів, проведення їхніх зборів. Головні профілактичні медичні процедури, які надавалися в санаторії, мають надаватися й надалі. У перспективі можливе використання бази майбутнього центру для реабілітації військових та учасників АТО.

Спеціалізація санаторію для батьків і дітей «Дачний» у с. Жабка Ківерцівського району, створеному на базі кардіологічної оздоровниці, – неврологія. На реабілітації перебувають пацієнти (100 ліжок, у т. ч. 30 дитячих), які постраждали внаслідок черепно-мозкових травм, нейроінфекцій, ті, що мають вроджені чи набуті патології опорно-рухового апарату. Відновлення ґрунтується на низці методик: дієтотерапії, фітотерапії, аеро-, іоно-, кліматотерапії та ін., що дозволяють здійснювати медико-соціальну реабілітацію дітей-інвалідів із порушенням фізичного і психічного розвитку, корекцію порушень моторики й опорно-рухового апарату, логопедію [3].

Обласний дитячий протитуберкульозний санаторій «Згорани» у с. Згорани Любомльського району призначений для лікування та оздоровлення дітей із неспецифічними захворюваннями дихальної системи й дітей, які постраждали від аварії на ЧАЕС. Лікувальні та реабілітаційні процедури, які застосовують у закладі: медикаментозна терапія, лікувальна фізкультура, аерозольна терапія, фітотерапія, масаж та ін. Обласний дитячий туберкульозний санаторій був заснований у 1961 р. через необхідність лікування хворих на туберкульоз дітей. Коли у 1970-х рр. минулого століття рівень захворюваності знизився, санаторій перепрофілювали на протитуберкульозний для оздоровлення дітей, які мають самі підозру на туберкульоз або мають хворих родичів, діти з хронічними хворобами дихальної системи, хворі на бронхіальну астму. Санаторій одночасно може оздоровлювати 150 пацієнтів, працює цілий рік, у літні місяці функціонує на повну потужність. У санаторії передбачене перебування пацієнтів переважно від 21 до 28 днів, проте декому необхідне оздоровлення на протязі від одного до трьох місяців. До комплексу оздоровчих заходів в установі додаються заняття з хворими лікувальною фізкультурою, робота фізіотерапевтичного кабінету, інгаляторію, проведення ультрависокочастотної терапії, масажів, процедур у соляній шахті. Проблемним є питання фінансування санаторію, його застаріла матеріально-технічна база, що потребує значних капіталовкладень [5].

Волинський обласний протитуберкульозний санаторій для дорослих «Колки» (100 ліжок) серед соснового лісу поблизу одноіменного населеного пункту спеціалізується на лікуванні хворих активним туберкульозом. Застосовуються кліматотерапія, фізіотерапевтичне та медикаментозне лікування, що триває від одного до п'яти місяців залежно від форми й фази туберкульозного процесу.

Пансіонат «Шацькі озера» на 486 місць у с. Світязь Шацького району діє з 1986 р. Заклад, розміщений у сосновому лісі на березі озера Світязь, спеціалізується на лікуванні захворювань серцево-судинної, нервової, дихальної систем. З цією метою використовуються масаж, лікувальна фізкультура, фізіотерапія, бальнеологічні процедури.

Санаторій-профілакторій «Шахтар» знаходиться в с. Павлівка Іваничівського району на території колишнього маєтку графа Тадеуша Чацького, працює увесь рік, одночасно може оздоровлювати 50 пацієнтів, у т. ч. інвалідів-візочників. В осінньо-зимовий період тут відпочивають шахтарі-пенсіонери, влітку – діти з батьками.

Основний лікувальний профіль закладу – хвороби опорно-рухового апарату, допоміжний – органи дихання.

Санаторій-профілакторій «Журавка» у с. Журавичі Ківерцівського району припинив свою діяльність у 1998 р. Ефективні лікувальні властивості навколишніх торфовищ та джерел мінеральних вод були виявлені ще у 30-х роках минулого століття та підтверджені Варшавською геолого-розвідувальною експедицією. Перед другою світовою війною в Журавичах був споруджений курорт, що спеціалізувався на лікуванні опорно-рухового апарату та травної системи насамперед військовослужбовців, які приїздили навіть із Європи. В архівних документах за 1952 р. є відомості про те, що «... в селі є потужне радіоактивне вододжерело, на базі якого з 1928 по 1939 рік функціонував бальнеологічний санаторій, який під час війни був знищений» [1]. Відновлення функціонування оздоровниці на 55 місць, яка була взята на баланс державного підприємства «Колківський лісгосп», відбулося у 1987 р. Санаторій на сьогодні знаходиться в оперативному управлінні Волинського обласного управління лісового та мисливського господарства. Основним природним багатством санаторію-профілакторію є лікувальні хлоридно-натрієві води Журавичівського родовища, що характеризуються підвищеною мінералізацією – 12–13 мг/л, мають домішки бром, йоду, радону. Згідно із результатами досліджень їхніх фізико-хімічних властивостей, що проводились спеціалістами Одеського науково-дослідного інституту курортології, вони придатні для лікування та реабілітації хворих з проблемами опорно-рухового апарату, радикулітами, невритами, ревматизмом, атеросклерозом, гіпертонією, серцево-судинними, шлунковими, урологічними й гінекологічними захворюваннями [6]. Важливе лікувальне значення мають навколишні торфовища, що містять лікувальні гіпсові купоросні торфи з мінералізацією 2–3 г/л. Ці торфові грязі масткі, мають високу теплоємність, бактерицидність, гігроскопічність, малу теплопровідність. У них є багато органічних сполук: бітуми, віск, смоли, органічні кислоти, дубильні речовини, лігніни, цукор, крохмаль, ефірні масла, бальзами та ін. Із неорганічних складників є окиси заліза, солі амонію, сполуки бору, барію, стронцію, титану, цирконію, ванадію, срібла, хрому, золота, йоду та ін. На даний час будівля санаторію потребує значних капіталовкладень та ремонту, залучення державних та міжнародних інвестицій. Відновлення його діяльності необхідне насамперед для реабілітації військовослужбовців, які постраждали від військових конфліктів, зокрема на сході України.

Санаторій-профілакторій Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки на 70 місць, призначений для оздоровлення співробітників і студентів закладу, функціонував із 2004 до 2013 рр. Діяли: бальнеологічне відділення; фізіотерапевтичні кабінети: світло-, електро-, теплолікування, лазеротерапія; зал лікувальної фізкультури, кабінети гідроклонотерапії і УЗД, діагностична лабораторія. Через брак фінансування припинив свою діяльність.

За своїм походженням рекреаційні потреби мають фізіологічну сутність. Постійне скорочення фізичних навантажень і відсутнє зростання розумових та нервово-психічних сприяють посиленню психофізичного напруження, порушення природної рівноваги між витратами життєвих сил і їхнім відновленням. Це веде до зниження імунітету, загострення хронічних недуг, нервових зривів, депресії, зростання рівня шкідливих залежностей, втрати людиною працездатності. Наукові дослідження засвідчують, що туризм і рекреація зменшують захворювання на серцево-судинні хвороби й нервово-психічні розлади на 40–50 % [4]. Спеціалізовані рекреаційні установи з відповідним комплексом послуг можуть задовольняти зростаючі специфічні рекреаційні потреби мешканців області та інших потенційних споживачів рекреаційних послуг, хоча можна констатувати, що на сьогодні соціально-економічна криза перетворила рекреацію та туризм на елітарне заняття. Обираючи

вид відпочинку і географічний район рекреації й туризму керуються певними цілями, установками, бажаннями. Питання диверсифікації рекреаційних потреб, природно-ресурсних можливостей, матеріально-технічної бази санаторно-курортного фонду, екологічного стану довкілля вимагають подальших різнобічних досліджень.

Список використаних джерел: 1. Богуш М. І. Ківерцівщина : крізь віки і долі : історико-краєзнавчі нариси / М. І. Богуш, Г. Павленко. – Луцьк : Надстир'я, 2006. 2. Ковельський санаторій «Турія» [Електронний ресурс] / Режим доступу : http://prokovel.com/kovel_2017/109kovelskij_sanatorij_turiya_oficijno_likviduyut.html. 3. Олійник Я. Б. Суспільно-географічне дослідження туристичної інфраструктури Волинської області : монографія / Я. Б. Олійник, І. В. Єрко. – Луцьк : ПрАТ «Волинська обласна друкарня», 2014. – 164 с. 4. Стафійчук В. І. Рекреація : навч. посіб. / В. І. Стафійчук. – К. : Альтерпрес, 2008. – 264 с. 5. У санаторії в Згоранах є соляна шахта з кримською сіллю [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uahotels.info/hotel/Sanatoriy-Zgorani>. 6. Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія : навч. посібн. / Н. В. Фоменко. – К. : Видавництво «ЦНЛ», 2007. – 311 с. 7. Черчик Л. Сучасний стан розвитку туристично-рекреаційного комплексу Волинської області : Монографія / Л. Черчик, І. Єрко, Н. Коленда, О. Міщенко. – Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2014. – 154 с.

УДК 911.2:614.215(477.82-22)

Міщенко Олена – кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
Смедюк Вікторія – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Передумови формування санаторної мережі у Ківерцівському районі Волинської області

Розглянуто провідні передумови формування санаторної мережі у Ківерцівському районі Волинської області. Проаналізовано особливості функціонування діючих санаторіїв району. Подана необхідність оптимізації санаторію с. Журавичі.

Ключові слова: Ківерцівський район, мінеральні води, санаторна мережа.

Mishchenko O. V., Smediuk V. V. Pre-Conditions of Forming of Sanatory Network in the Kivertsevs District of the Volyn Oblast. The main preconditions for the formation of a sanatorium network in Kivetsivsky district of the Volyn region are considered. The peculiarities of sanatorium functioning in the district are analyzed. The need to optimize the sanatorium Zhuravichi is suggested.

Key words: Kivetsi district, mineral water, sanatorium network.

Постановка проблеми. У системі сучасних суспільних пріоритетів саме рекреації та туризму відведена особлива роль. Формування санаторної мережі має велике соціальне та економічне значення для розвитку регіону та вимагає ґрунтовного вивчення рекреаційних умов та ресурсів й обґрунтування екологічних, правових та економічних механізмів їх використання.

Метою дослідження є вивчення передумов формування санаторної мережі у Ківерцівському районі Волинської області.

Наукове видання

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів

Матеріали II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції
(м. Луцьк, 19–20 квітня 2018 р.)

(Українською, англійською, російською мовами)

Друкується в авторській редакції

Верстка: С. О. Пугач, І. В. Поручинська, Я. С. Сосницька,
Обкладинка: Ж. А. Шульган, О. О. Івашин

Здано до набору 16.12.2018р. Підписано до друку 17.04.2018р.
Формат 60x84 1/16. Папір офсетний. Гарнітура Arial.
Друк цифровий. Ум. Друк арк. 15,6. Обл. вид. арк. 14,65.
Наклад 100 примірників.Замовлення № 529.

СПД Гадяк Жанна Володимирівна
Друкарня «Волиньполіграф»
Свідоцтво Держкомінформу України ДК №3585 від 22.09.09р.
вул. Привокзальна, 12, м. Луцьк, 43021
Тел.: (0332) 77 07 14, 77 05 02
e-mail: vpolygraf@gmail.com
www.vpolygraf.com.ua